

TURISMUL – UN SECTOR IMPORTANT ÎN DEZVOLTAREA ECONOMICĂ

Lect. univ. Xhiliola Agaraj¹

Facultatea de Economie și Drept, Departamentul
de Marketing și Turism din Albania.

Lect. univ. Merita Murati²

Facultatea de Economie și Drept, Departamentul
de Marketing și Turism din Albania.

REZUMAT

Turismul a devenit un sector important cu un impact asupra dezvoltării economiei unei țări. Principalele beneficii ale turismului sunt producerea de venit și generarea de locuri de muncă. Pentru multe regiuni și țări este cea mai importantă sursă de bunăstare. Capacitatea economiei naționale de a beneficia de turism depinde de disponibilitatea investițiilor de a dezvolta infrastructura necesară și de capacitatea sa de a satisface nevoile turiștilor.

Albania are un potențial turistic pentru dezvoltarea turismului pe litoral și alte forme alternative de turism. Obiectivul lucrării este prezentarea impactului turismului asupra economiei, în special asupra veniturilor. Lucrarea discută de ce Albania este o țară atractivă pentru investitori și care sunt posibilitățile de a investi. Printr-un chestionar realizat în diverse instituții publice și private din Albania sunt prezentate problemele majore ale turismului în Albania.*

Cuvinte cheie; turism, dezvoltare economica, beneficii, locuri de munca, investitii, potential turistic, institutii publice si private.

Introducere

În multe țări activitatea de turism este considerată mai importantă decât producția cu privire la aspectul economic și de asemenea cel social. Turismul este un excelent potențial fiind un catalizator pentru creșterea economică și pentru aceasta este un sector cheie la nivel macro-economic. Industria este importantă pentru forța de muncă și o sursă importantă de venituri ale guvernului. Albania este o destinație turistică necunoscută pentru Europa, în care puteți găsi totuși secrete valoroase și rare ale naturii ale moștenirii culturală.

TOURISM AN IMPORTANT SECTOR OF ECONOMY DEVELOPMENT

Lect. Xhiliola Agaraj³

Marketing in Tourism Department of
“Economic and Low Faculty” Albania.

Lect. Merita Murati⁴

Marketing in Tourism Department of
“Economic and Low Faculty” Albania.

ABSTRACT

Tourism has become an important sector that has an impact on development of country economy. The main benefits of tourism are income creation and generation of jobs. For many regions and countries it is the most important source of welfare. The ability of the national economy to benefit from tourism depends on the availability of investment to develop the necessary infrastructure and on its ability to supply the needs of tourists.

Albania has a touristic potential for development of seaside tourism and other alternative forms of tourism. The scope of the paper is to present the impact of tourism on economy and especially on income. paper treats why Albania is an attractive country for investors, and which are the possibilities to invest. Through a questioner scattered in different publics and private institution of Albania are presented major problematical of tourism in Albania.*

Key words: tourism, economic development, benefits, jobs, investments, touristic potential, public and private institutions.

Introduction

In many countries the activity of tourism is considered most important than production regarding to the economic aspect and social as well. The tourism is an excellent potential being a catalyst for the economic growth and for this it is a key sector in macro economic level. The industry is important to labour force and an important source government's income. Albania is an unknown tourist destination for Europe, in which you can still find valuable and rare secrets of the nature and of the cultural inheritance.

1. Potențialul turistic al țării noastre

Albania are 450 km de litoral cu aproximativ 24 de zone pentru dezvoltarea turismului. Jumătate din partea geografică a țării noastre este suprafață muntoasă la peste 600 de metri de nivelul mării, cu 15 suprafețe prioritare pentru dezvoltarea turismului. Albania are trei lacuri mari și mai multe lacuri mici artificiale. Are 13 parcuri naționale și păduri ecologice sensibile. Țara noastră are o moștenire arheologică foarte bogată — care aparține diferitelor perioade și unor centre arheologice, fără să menționăm mănăstirile, bisericile și castelele medievale. Albania are două orașe muzeu și câteva centre de locuitori cu calități arhitectonice speciale, parte din patrimoniul lumii.

Cea mai mare parte a turismului în țara noastră, ca și în turismul internațional aparține turismului de litoral, în timp ce acest tip de turism pierde teren în comparație cu ecoturismul, turismul cultural și de aventură; care are o rată de creștere de nu mai mare de 2 până la 4% pe an, în timp ce turismul cultural, de aventură și ecoturism sunt considerate a fi piețele creșterii rapide ale turismului în toată lumea, 15-20% pe an și care reprezintă mai mult de 25% din piață. (Bulletin 2007)

Țările vecine ca Grecia, Turcia, și Croația și-au concentrat eforturile în turismul soarelui și al nisipului, complicând chiar mai mult piața turismului. Albania are o posibilitate unică pentru a se distinge de vecini și pentru a evita o piață suprapopulată cu venituri și profituri în scădere.

II. Investiția în turism

Albania este un loc de atracție pentru investitori deoarece:

- Albania are o poziție geografică ideală, un climat favorabil, o industrie a mediului curată, plaje lungi și curate, munți înalți. Acolo există idei, asistență și stimulente importante pentru acești investitori.
- Costul de munca este relativ scăzut în timp ce calificarea este în general ridicată

1. The tourist Potential of our country

Albania has 450 km of coastline with about 24 zones for the development of tourism. Geographically half of our country is mountainous area over 600 meters on sea level, with 15 priority areas for the development of tourism. Albania has three big lakes and many small artificial lakes. It has 13 national parks and sensitive ecologic-woodlands. Our country has a very rich archeological inheritance – belonging to different periods and some archeological centers, not mentioning the monasteries, churches and medieval castles. Albania has two museum towns and some habitant centers of special architectonic qualities, part of worlds' inheritance.

The most part of tourism in our country, as in the international tourism belongs to the coast tourism, meanwhile this type of tourism is losing land compared to ecotourism, the cultural and adventure tourism; which has an increasing rate of not more than 2 until 4% for year, while the tourism of culture, of adventure and ecotourism consider to be the markets of fastest growth of tourism all over the world 15 - 20% for year and which represent more than 25% of the market. (Bulletin 2007)

The neighbor countries like Greece, Turkey, and Croatia have focused their efforts in tourism of the sun and sand, complicating even more the tourism market. Albania has a unique possibility for distinguishing itself from neighbors and for avoiding an overpopulated market with falling incomes and profits.

II. The Investments in tourism

Albania is an attractive place for investors because:

- Albania has an ideal geography position, a climate very favorable, a clean industrial environment, long and clean beaches, high mountains. There exist ideas, assistances and important stimulant for these investors.
- The cost of work is relatively down while the qualification is generally high
- Being identified as a sector with priority to the development of economy, the

- Fiind identificat ca un sector cu prioritate în dezvoltarea economiei, investiția în turism este reglementată dintr-o lege cadru.

Care sunt posibilitățile pentru investiție?

- Zona de coastă, Adriatică ce se extinde de la Velipoja în Golful Vlora, și Jonian de la Llogara până la graniță.
- Zona interioară, în special lacurile și zona muntoasă.
- Proiectele în zonă cu monitorul prioritar al turismului de la ministerul de turism, cultură și sport cu sprijinul consiliului ministerelor.

Unde se poate investi?

- Stațiuni, hoteluri, sate turistice și **sali de conferințe**.
- **Sali de cultura**
- Turismului rural este sprijinit de activități speciale bazate pe sate existente, reședințe existente, excursii în zone muntoase și în sate.
- Crociera și exerciții de activitate marină.
- Vânătoarea și pescuitul.
- Centre de golf și tenis.

Statisticile investiției private în Turism, din anul 1993 până în 2007, arătate în (Fig 1). De reținut este faptul că în ultimii doi ani aceste investiții cresc și lasă speranța ca vor fi crescute, și sectorul turismului va fi un sector durabil. (Banca din Albania 2007)

- Cu siguranța acestea ar trebui să vină în conformitate cu investiția statului, pentru obținerea unui rezultat decisiv. (Fig2). Investiția publică în turism peste ani. (Ziarul Economic “Monitor” 2007 Albania).

Statul ca partener

Guvernul albanez depune efort pentru a crea o climă favorită pentru atragerea investitorilor străini în Albania. Putem să amintim: scăderea pentru dezvoltarea zonelor care au prioritate în turism, noua politică albaneză 1€ și strategia pentru dezvoltarea turismului în Albania.

Strategia pentru dezvoltarea turismului în Albania până în 2012, cu scopul de a atrage vizitatorii și investitorii străini creând un teren

investment in tourism is regulated from a full law frame.

Which are the possibilities for investment?

- The coastal zone, Adriatic which extend from Velipoja in the Gulf of Vlora, and Jonian from Llogara until in boundary.
- The interior zone, principally the lakes and mountain zone.
- The Projects in the zone with the tourism priority monitor from ministry of tourism, culture and sports with assistance of the council of ministries.

Where can invest?

- Resorts, hotels, touristic villages and conference auditorium.
- Culture centres.
- The rural tourism support from special activities which based in existing villages, existing residence, the roof in mountain, camping's in mountains zone and the villages.
- Crociera and exercise of marine's activity.
- The hunting and the fishing.
- The golf and tennis centres.

The statistics of private investment in Tourism, from year 1993 until 2007, show in (Fig 1). Seen that two last years these investments are growing up and let hope that will be grown up, and the sector of tourism will be a sustainable sector. (Bank of Albania 2007)

- Certainly these should come in line with the state investment, for achieve decisive result. (Fig2) Public investment in tourism over the years. (The Economic Journal “Monitor” 2007 Albania)

The state as partner

The Albanian government doing effort for create of favorite climate for attracted of foreign investments in Albania. Composing and following lenitive political. We can remember: the low for the development of zone that have the priority tourism, the new Albanian political 1€ and the strategy for development of tourism in Albania.

The strategy for development of tourism in

sigur, înclinat spre activități de investiție, filiale și parteneri pas cu pas un asemenea ambient turistic ar trebui să existe. ("Strategia dezvoltării turismului în Albania până în 2012")

In acest fel strategia turismului:

- va ajuta sectorul să administreze creșterea în așa fel încât să asigure stabilitatea pe termen lung;
- va da modului conflictelor gestionare între creșterea dezvoltării turismului și valoarea ambiantă, socială și culturală care sunt importante pentru Albania și vizitatorii ei;
- va da structura adaptată în cadrul acesteia investiția și rentabilitatea industriei pot facilita și crește la maxim.
- va reduce suprapunerea și lipsa în sector;
- va asigura angajamentul și finanțarea turismului de către guvernul local și central;
- va facilita acțiunea operatorilor de a face afaceri în acest sector;
- va asigura integritatea direcțiilor strategice și strategiilor.

III Venitul din turism

Creșterea economică în 2007 este stimulată de pașii unor sectoare cheie de activitate economică precum construcțiile, industria și serviciile. Unul dintre sectoarele ce au înregistrat cele mai mari norme de creștere anuală în 2007, cu referire la indicele de vânzare în sectorul serviciilor (unde cea mai ridicată creștere a fost turismul). (Fig 3)

Ultima clasificare publicată de organizația de turism internațională apreciază faptul că țara noastră a făcut pași importanți înainte. De exemplu, în criteriul normelor de creștere a industriei turistice, Albania este clasificată a noua în lume în anul 2007. Albania a indicat o creștere de la 7% pentru sectoarele de turism pentru ultimul sezon comparată cu anul anterior. Astfel, turismul se transformă într-un important factor economic pentru țara noastră. În ceea ce privește Banca din Albania anul anterior 69 la sută din venitul din comerțul exterior venea din sectorul turismului. În total acest sector a adus țării noastre 923 milioane de euro, cu 16% mai mult decât trecut.

Creșterea cu 21.2% a numărului de non-

Albania until 2012, purpose attractiveness of visitors and foreign investments creating a secure land, inclined for investments activities, subsidiary and partner in step by step such a touristic ambient should exist.(The strategy of development of tourism in Albania until 2012")

In this manner the strategy of tourism:

- will help the sector to manage the grow in manner that secure the long time stability;
- will give the manner of conflicts management between grow of tourism development and ambient value, social and cultural that are important for Albania and her visitors;
- will give the adapt structure within this the investment and the profitability of industry can facilitate and growing in maximum.
- will reduce superposition and emptiness in sector;
- will secure engagement and financing of tourism from local and center government;
- will facilitate the act of operators for doing business in this sector;
- will secure the integrity of strategic directions and strategies.

III The incoming from tourism

The economic grow during 2007 is stimulate from steps of some key sectors of economic activity as construction, industry and services. One of sectors that have register the high norms of annual growth during 2007, about the sale index is the sector of services (where the high grow has been the tourism). (Fig 3)

The last classification published from the international organization of tourism value that our country has doing very good steps forward. For example, in criteria of norms of grow of touristic industry, Albania is classified the ninth in world for year 2007. Albania has signed a growth from 7% for sectors of tourism for the last season compare with before year.

So, the tourism is transforming in an important economic factor for our country. About the Bank of Albania the year before 69 percent of incoming from foreign trade coming from sector of tourism. In total this sector bring 923 million euro at our country, 16 % over the last year.

The growth with 21.2 % of numbers of non

rezidenți care au intrat în țara noastră, menține factorul general în creșterea veniturilor acestei activități cu 16 % în comparație cu anul 2006. Anul 2007 a însemnat un an de succes în turismul nostru. Avem peste 28% vizitatori internaționali în 2007 în comparație cu 2006.

Turismul este al doilea sector după construcții, care are cele mai ridicate norme de creștere anuală, în scurt timp acest sector va fi promotorul cel mai important pentru dezvoltarea economică a țării noastre. Industria turismului contribuie cu 11 % la produsul intern brut, angajând aproximativ 8 % din populație.

Dacă vrem ca turismul să fie prima industrie în țara noastră, vom avea o creștere medie de la 12-15% pe an și în patru ani să obținem contribuția de 11 % la PIB care este astăzi în 15% la sfârșitul anului 2009. Principiul de bază ar trebui să rămână dezvoltarea turismului care influențează dezvoltarea social economică ale tuturor zonelor țării și dezvoltarea tuturor ramurilor economiei, mai ales în agricultură, confecționare, construcții, transport, aducerea de venit, forțarea rezervelor monetare străine, crearea serviciului și reflectarea unei imagini pozitive a integrării țării noastre în Europa.

IV. Problematica

Conform unui chestionar făcut și distribuit în instituțiile publice și private concluzionează care este problema generală a turismului în Albania.

- **Infrastructura:** infrastructura drumului, energiei electrice, și a apei rămân marea problemă în dezvoltarea ulterioară a turismului în Albania. Mai multe persoane intervievate cred că trebuie făcute studii ulterioare pentru compunerea și realizarea unor proiecte în infrastructură.

- **Problemele de proprietate:** timp de mai mulți ani am rezistat nevoii de a crea un plan precis pentru proprietate. Soluția la problemele de proprietate a pământurilor remarcabilă în zona costală rămâne o problemă prioritară care normalizează situația în țara noastră și va aduce înapoi credința investitorilor străini, care va

residents that have entrance in our country, stand the general factor in growing of incoming of this activity with 16 percent compare with year 2006. The year 2007 signed as a successful year about our tourism. We have over 28% international visitors in 2007 compare with 2006.

The tourism is the second sector after the construction, which has the high norms of annual growth, while that quickly this sector will be the important promoter for economic development of country. The industry of tourism contributes with 11 % of the gross interior production, employing circle 8 % of population.

If we want that tourism will be the first industry in our country, will have an annual average growth from 12-15 % at year and between four years to achieve to contribute in PPB of country with circle 11 % that is today in 15 % at the last of year 2009. The base principle should rest the development of tourism that influence in social economic development of all the zone of the country and in development of all branch of economy, notably in agriculture, manufacturing, construction, transport, bringing incoming, forcing the reserves of foreign currency, creating the job and reflected a positive image for integration of our country in Europe.

IV The problematic

According a questionnaire done and delivered in public and private institutions conclude which is the general problematic of tourism in Albania.

- **Infrastructure:** the road infrastructure, electric energy, and water rest the big problems in further development of tourism in Albania. More people's interviewee thinks that should done ulterior studies for composing and realization of projects in infrastructure.

- **The problems of proprietary:** for many year we endurance with the need of creating of a regular plane for property. The solution of the problems of land proprietary notably in the coast zones rest a prior issue that normalize the situation in our country and will bring back the belief of the foreign investors, which bring and foreign tourists.

- **Abuse of touristic value:** We consider that

aduce și turiști străini.

• **Abuz de valoare turistică:** Considerăm că aceasta a reprezentat un abuz al valorii turistice, din cauza sărăciei în administrarea și cercetarea armoniei în investiții.

• **Pacea:** Problemele liniștii publice având un dezavantaj complex pentru dezvoltarea rapidă și susținerea turismului.

• **Calitatea serviciilor:** calitatea serviciului lasă de dorit, aceasta pentru faptul că nu este experiență în domeniu, datorată lipsei instruirii și non-profesionalismului. Ar trebui să deschidem mai multe școli de turism, și pe lângă acestea oamenii trebuie să conștientizeze că un serviciu de calitate este punctul esențial pentru abordarea clienților.

• **Prețurile ridicate:** Această problemă în cadrul calității serviciilor a făcut ca mai mulți turiști străini să nu se apropie de albanezi și mulți dintre turiști noștri pleacă din țara noastră. Marea parte a persoanelor intervievate cred că nu există concordanță între prețuri și calitatea serviciilor pentru că valorile pe care ei le oferă nu justifică prețul.

• **Omiterea informațiilor:** În timp ce în unele state informația despre turism în general și pentru hoteluri, restaurante, etc. sunt în special găsite pe internet, în țara noastră se dezvoltă vechea tradiție de a transmite informația printre prieteni. Ar trebui să reformăm și să fortificăm cu alte informații actuala pagină de pe internet despre turismul albanez și să aplicăm rezervarea on-line.

• **Omiterea porturilor** Un loc de coastă ca al nostru ar avea nevoie de porturi turistice, care vor atrage turiștii străini dar și turiști naționali în scopul de a se deplasa de pe o coastă pe alta. Construcția porturilor turistice desăvârșește mai bine configurația turistică.

RECOMANDĂRI:

- Este mai potrivit să se investească și să se facă tot posibilul pentru un mediu turistic atractiv bazat pe venitul fixat din turism și în creșterea angajărilor în acest sector, plasându-se după sectorul agricol și cel de comerț.

made a big disturbance abuse of touristic value, in specialty at the coast zone of Golem, for cause of poverty in administration and inspection of harmony of investments.

• **Peace:** The problems of public peace complex a serious disadvantage for quickly development and sustainable of tourism.

• **The quality of service:** the quality of service leave most for wishful, this for fact of non experience and most non professionalism and misses of employment trainings. We should open more schools for tourism and except this should the realization of people that the quality of service is one of most essential point for client approach.

• **The high prices:** This problem within quality of service has done that more foreign tourists don't approach the Albanian and more of our tourists are removed out of our country. The big part of interviewee thinks that don't exist a harmony between prices and quality of services because the values that they give don't justify the prices.

• **The miss of information:** Meanwhile in some states the information about tourism in generally and for hotels, restaurants, etc. in particularly find at the internet, in our country progress the old tradition of delivered of the information about the friends. We should reform and fortify with other information the actual page in internet about Albanian tourism and to apply online reservation.

• **The miss of ports:** a coast place as ours have need the construction of touristic ports, which will attract foreign tourists but and tourists from our nationally in movement from one point at the coast in other. The constructions of touristic ports complete better the touristic configuration.

RECOMMENDATIONS

- It is better to going to invest and to do all efforts for an attractive touristic environment based in the incoming secured from tourism and in growth of employment in this sector, sorting out after the agricultural and trade sectors.
- While as contribute at GDP of our country the tourism come the second

- Ca și contribuitor la PIB-ul țării noastre turismul este al doilea după construcții, cu caracteristici clare ar putea fi primul în următorii 2-3 ani.
- Turismul în Albania a intrat pe un drum lung cu speranță, încercări, obiective și scopul de a realiza un lucru promițător care ar trebui să ne inspire pe fiecare dintre noi pentru a contribui la acest colosal spirit antreprenorial, care este unul dintre cei mai cunoscuți stâlpi pentru dezvoltarea economică și socială și va fi administrarea noastră într-un viitor meritat și îndeplinit cu mai multă muncă pentru a atinge standardele europene.

Bibliografie:

- Bulletin 2007 Turism, Ministerul Culturii și Sportului din Albania
- Banca din Albania: “ Dezvoltarea economiei într-un sector extern pentru anul 2007”
- Organul național al turismului: “ Strategia de dezvoltare a turismului în Albania până în 2012”
- Jurnalul Economic “Monitor” 2007 Albania
- Ziarul economic “Ekonomia” 2007 Albania

about the construction sector with clear characteristics for been the first within 2-3 future years.

- The tourism in Albania has enter in a long road within hope, attempt, objectives and aim for achieved with a promising face at the horizon which should inspire everyone of us for doing the contribute in this colossal entrepreneurship that is one of the most general column for our economic and social development and will be our administration in a merit future and achieved with more work for complete the European standards.

Bibliography:

- Bulletin 2007 Tourism, Culture and Sports Ministry of Albania
- The Bank of Albania: “ The development in foreign sector of economy for year 2007”
- The national organ of tourism: “ The strategy of development of tourism in Albania until 2012”
- The Economic Journal “Monitor” 2007 Albania
- The Economic newspaper “Ekonomia” 2007 Albania

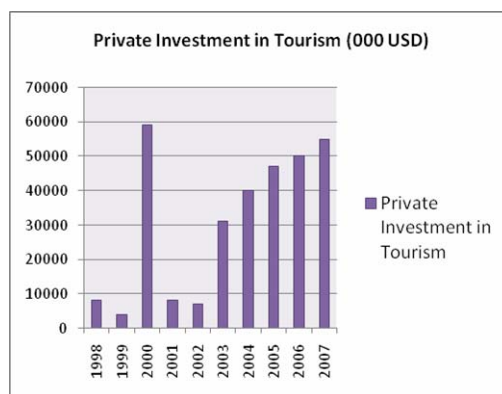

Figure 1 Investiție privată în turism / Figure 2 Private investment in tourism

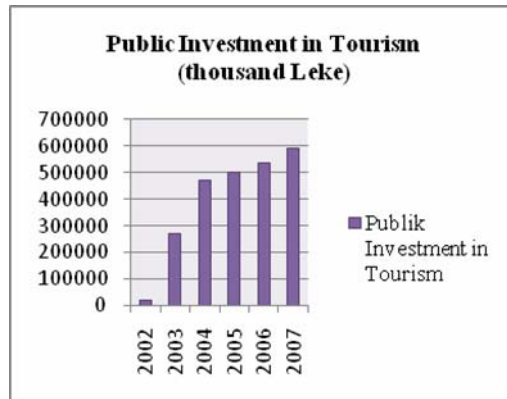

Figure 3 Investiție publică în turism / Figure 4 Public Investment in Tourism

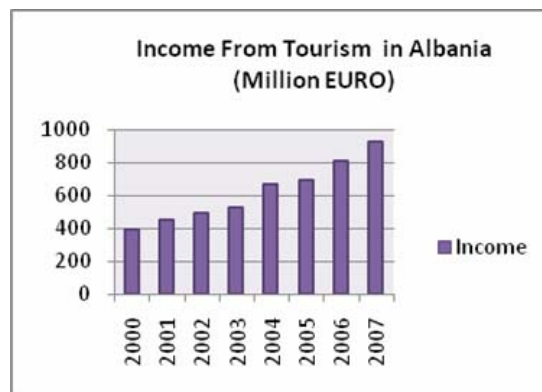

Figure 5 Venit din turism în Albania / Figure 6 Income from tourism in Albania

¹ Xhiliola Agaraj “Universitatea Ismail Qemali” “Facultatea de Economie și Drept” Departamentul de Turism, Vlore, Albania Phone 00355684033647 xhiliagaraj@yahoo.com

² Merita Murati “Universitatea Ismail Qemali” “Facultatea de Economie și Drept” Departamentul de Turism, Vlore, Albania meri_murati@yahoo.com

*Recunoșterea instituțiilor publice și private pentru contribuția lor realizarea chestionarelor , și pentru informațiile pe care le-au dat in legatură cu problema turismului în Albania.

³ Xhiliola Agaraj “Ismail Qemali” University “Economic and Law” Faculty Tourism Department , Vlore, Albania Phone 00355684033647 xhiliagaraj@yahoo.com

⁴ Merita Murati “Ismail Qemali” University “Economic and Law” Faculty Tourism Department, Vlore, Albania meri_murati@yahoo.com

* Acknowledge all public and private institutions for their contribution in fulfillment of questioners, and for information that have gave in relation with problematic of tourism in Albania